ЛІТЕРАТУРА

1. Дуда О. Сільська малокомплектна школа: проблеми, пошук, досвід // Директор школи, ліцею, гімназії. - 2002. - №2. - С. 58-61.
2. Костюк Г. Сільська школа: пошук нових шляхів розвитку // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2002.
3. Мелешко В. Проблеми сільської малочисельної школи // Початкова школа – 1999.
4. Савченко О.Я., Суворова Г.Ф. Навчально-виховний процес у малокомплектній школі. – К., 1988.
5. Савченко О.Я., Присяжнюк Н.І., Мельниченко П.Д. Структурування навчальних програм для проведення однотемних та інтегрованих уроків // Поч. шк. – 1993. – №10.
6. Тевлін Б. Сільська малокомплектна школа: реалії та перспективи // Управління освітою. – 2004. – 24 грудня.
7. Шпиця В. Навчаю у малокомплектній школі / В.Шпиця // Початкова школа. – 2000. – № 10. – С. 22-24.

ТИПОВІ ЗАДАЧІ, ФУНКЦІЇ ТА МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ РОЗВ'ЯЗКУ ТИПОВИХ ЗАДАЧ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Дубровський В.Л., старший викладач;
Ніжинський університет імені Миколи Гоголя, м.Ніжин, Україна

Кожного дня підіймається питання розвиненості математичної культури, поліпшення математичної підготовки у вчителів та учнів, що в сьогоденні набувають виняткової актуальності. Одним із перших чинників є перегляд теоретичних і методичних положень щодо важливості математичних задач в математиці у початковій школі.

Поняття «математична задача» розглядається в багатьох працях, а самє: Л.М. Фрідмана, Г.А. Балла, Є.С. Березанської, Г.П. Бевза, П.М. Ерднєва, Ю.М. Колягіна, М.В. Богдановича та інші [5].

Для того, щоб розв'язати задачу – потрібно знати такі математичні положення, які можливо використати за умовою задачі (формули, теореми, закони тощо). Тоді ми одержимо те, що вимагається в задачі – відповідь.

Над цією проблемою працювали відомі вчені: Поняття «математична задача» розглядається в багатьох працях, а саме: О.М. Леонтьєв, П.Я. Гальперін, Н.Ф. Тализіна та ін. В ході своєї роботи вони обґрунтували, що психологічною основою для розв'язування задач є основні положення теорії про формування розумових дій зі зв'язком з основними положеннями асоціативно-рефлекторної теорії[2].

Щоб виробити уміння ефективно розв'язувати задачі потрібно:

1. При первинному поясненні розгорнуто подавати зразок розв'язування задачі з фіксацією складових операцій;

2. Опрацьовувати виконання окремих дій, які входять до складу загального вміння, шляхом розв'язання спеціальних вправ;
3. Використовувати різні види моделей ситуації з задачі;
4. Забезпечувати різні види діяльності (репродуктивну, продуктивну, творчу) та тривалість процесу формування вміння [1].

Головною метою роботи над задачею є навчити дітей свідомо встановлювати зв'язки між даними, що подані в задачі.

Підготовку дітей до розв'язування задач поділяють на 3 ступені:

1. Перший ступінь передбачає підготовку дітей для розв'язування задач певного виду. На цьому етапі діти засвоюють зв'язки дій для розв'язку задачі.
2. На другому етапі учні вже ознайомлюються з розв'язком задачі. Учні навчаються знаходити зв'язки в задачі. На основі цих зв'язків вони обирають арифметичну дію, яку доцільно використати. Отже, учні ознайомлюються зі способами розв'язування задач певного виду.
3. На третьому етапі закріплюються знання та вміння розв'язку задачі певного виду. Учні вчаться розв'язувати задачу певного типу незалежно від її змісту. Іншими словами – вони засвоюють способи розв'язку задачі даного виду.

У методиці початкового навчання математики виділяють наступні етапи розв'язку задач: ознайомлення із змістом задачі, аналіз задачі і відшукання плану розв'язування, розв'язання задачі та перевірка розв'язку.[4]

Вміння розв'язувати задачі – це здатність учнів самостійно розв'язувати задачі. В процесі навчання математики доцільно виділяти окремі й узагальнені вміння. До окремих вмінь відносять вміння розв'язувати задачі певного виду. Якщо учень переносить засвоєні дії на нові види задач, правильно і самостійно розв'язує текстові задачі широкого кола, то відповідні вміння є узагальненими. Кінцевим результатом навчання є саме узагальнені вміння. Загальне вміння розв'язувати текстову задачу утворює складний комплекс, що включає активне оперування математичними знаннями і відповідними вміннями й навичками, досвід у застосуванні знань і певну сукупність розумових дій, які необхідні для розв'язання [4].

Зі складеними задачами діти ознайомлюються в 2 класі при знаходження остачі протягом усієї теми. А так як діти вивчають спосіб розв'язування, то при вивченні нової задачі – наслідують його. Тому робота зі складеними задачами та її розв'язками проводяться на різноманітних структурах задач. Такий підхід спонукає учнів до засвоєння дій з розв'язування задачі, а не до заучування плану розв'язування [5].

Формування поняття про складену задачу здійснюється за допомогою порівняння задачі з двома запитаннями та відповідної складеної задачі; порівняння простої та складеної задач, які мають однакові умови. Для цього формуються аналітичний пошук розв'язку задачі. Так само формуються і визначення порядку розв'язування простих задач та розподіл складної задачі на прості.

Все це слід враховувати навчаючи учнів розв'язку задачі. Один з найважливіших моментів полягає в тому, щоб діти самостійно могли знаходити зв'язки між даними та робити первинний аналіз задачі, виділяючи відоме і невідоме.

ЛІТЕРАТУРА

1.Басангова Р.Е. Стимулювання пізнавальної діяльності учнів в ході розв'язування задач // Поч. школа. – 1989. – №1. – С. 40-44.

2.Заїка А., Богданович М. Учням про задачу і процес її розв'язування // Початкова школа. – 2000. – № 11. – С. 28-29.

3.Захарова А. М. Розвивальне навчання математики в початковій школі // Психол. і педагогіка, 2010. – №1. – С. 21-27.

4.Король Я. А. Розв'язування текстових задач різними способами // Актуальні проблеми розбудови національної освіти. Ч. ІІІ. – Херсон, 2000. – С. 76 - 78.

Логачевська С., Каганець Т. Вчись розв'язувати задачі: Практичний посібник для 4 (3) класу. – К.: Початкова школа, 2001. – 160 с.

5.Савченко О. Я. Дидактика початкової школи: Підручник для студентів педагогічних факультетів. – К.: Абрис, 2007, – 416 с.

ДО ПИТАННЯ ПРО ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Єрмак Катерина Вадимівна студентка 4-го курсу факультету психології та соціальної роботи, спеціальність „Початкова освіта"Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

Початкова школа знаходиться на передових засадах реформування національної освіти. Чи

буде цікавим навчання для дітей? Чи комфортно буде навчатися маленькому школяру? Саме ці та

інші питання непокоять кожного, хто пов'язаний зі школою, як державним інститутом.

Кожен вчитель з перших днів навчання намагається відразу зацікавити дітей,викликати в них інтерес, дати можливість всім розкрити свої здібності, допомогти подолати труднощі. Це зробити нелегко. І тут кожному учителю потрібно показати себе кваліфікованим спеціалістом.

Урок математики – складна, цілісна, динамічна система змісту навчального матеріалу й організації роботи з ним, яка насамперед спрямовується на засвоєння матеріалу, зазначеного в темі уроку. Мета уроку збігається в цілому з метою навчального процесу.

Особливо актуальним є застосування на уроках математики дидактичних ігор. Адже саме дидактичні ігри, ігрові заняття і прийоми